

FEMU, goed geregeld!

FEMU

Het is de wekelijkse repetitieavond en snel maakt een hoornist nog even een kopie voor de invaller. De trompettist begint er niet meer aan. Ze

is overgestapt op een tablet waar haar volledige muziekarchief opstaat. Iedereen heeft er zin in. Samen musiceren en genieten van die prachtige stukken. Er is wel een probleem, want al het eerdergenoemde mag eigenlijk niet.

Wat is er aan de hand en waarom mag dit niet?

Het is vanzelfsprekend dat een vereniging betaalt voor een muziekstuk. Echter is het tegenwoordig bijna net zo vanzelfsprekend dat deze bladmuziek wordt gekopieerd of digitaal online wordt gezet, en dát mag niet zomaar. Bladmuziek geniet een speciale bescherming in de Auteurswet waardoor je zonder benodigde licentie slechts enkele maten mag kopiëren voor aantekeningen maar nooit een hele pagina. Ook niet als je het origineel hebt gekocht.

Daarnaast biedt dit digitale tijdperk veel mogelijkheden voor muziekverenigingen om bladmuziek online op te slaan en te gebruiken. Partijen raken niet meer zoek of beschadigd én je hoeft niet meer met een zware tas naar je repetitieavond maar een tablet is voldoende.

Hoewel het in eerste instantie onschuldig lijkt om één partij voor die ene invaller te kopiëren of je muziek vanaf een tablet te lezen, blijkt dat de auteurs (zoals componisten & arrangeurs) en uitgevers een groot deel van hun inkomsten mislopen door het illegaal kopiëren en digitaliseren van bladmuziek.

“Dankzij de regeling word je als orkest en dirigent ontzorgd. Het is fijn dat je aantekeningen kan maken op je werkkopie, wetende dat de auteur

hiervoor een vergoeding ontvangt.”
Erik Janssen, dirigent en directeur FEMU

Hoe kunnen verenigingen legaal muziek kopiëren en digitaliseren?

Daarvoor is de Federatie Muziek Auteurs en Uitgevers (FEMU) in het leven geroepen. De FEMU is een collectieve beheerorganisatie voor auteursrechten en incasseert vergoedingen voor het verveelvoudigen en openbaar maken van bladmuziek en songteksten en verdeelt deze vergoedingen onder de rechthebbenden. FEMU regelt ook zaken zoals het gebruik van songteksten op televisie, geprojecteerde liedteksten bij concerten zoals De Toppers, karaokegebruik, muziekgebruik op (muziek) scholen, en dus de regeling voor het kopiëren van bladmuziek voor orkesten. De organisatie bestaat uit twee parttime medewerkers, directeur Erik Janssen en medewerker Danielle

van de Brug. Zij werken aan bewustwording bij de verenigingen met als doel het correct omgaan met bladmuziek. Momenteel zijn er al veel muziekverenigingen in Nederland aangesloten, maar helaas zijn er nog teveel verenigingen die niet van de FEMU gehoord hebben. Daarom hoopt de FEMU dat de muziekverenigingen zich, na het lezen van dit artikel, bij hen willen aansluiten zodat er via een licentie eerlijk betaald wordt voor de auteursrechten waar de componisten en uitgevers hun inkomsten uit halen.

“Als men mijn muziek kopieert is dat een groot compliment, maar muziek kopiëren is onrechtmatig en maakt inbreuk op mijn intellectueel

eigendom. Via de FEMU kunnen er licenties worden afgesloten zodat er eerlijk wordt betaald voor de gekopieerde muziek. Alleen op die manier kunnen we allemaal blijven genieten van prachtige blaasmuziek.”
Ivo van Kouwenhoven, componist

Moeten we dan betalen voor iedere losse kopie?

Uitgevers en componisten zien in dat dit voor verenigingen een onwerkbaar situatie geeft. Daarom biedt de FEMU in samenwerking met de belangrijkste uitgeverijen de regeling ‘additioneel kopiëren’ aan waarbij je voor een vast tarief het digitaal archiveren en de additionele kopieën van bladmuziek hebt gedekt. Uiteraard dien je wel in het bezit te zijn van de originele partijen. De originele partijen mogen met de licentie worden gedigitaliseerd en er mogen werkkopieën van worden uitgeprint.

De FEMU raadt aan om wel van ten minste elke partij één origineel te bewaren, evenals de aankoopbewijzen indien aanwezig. De prijs van de licentie bedraagt een vast bedrag per lid per jaar. In 2021 is dit voor orkesten 4,07 euro exclusief BTW. Orkesten die lid zijn van de KNMO profiteren van een korting en betalen 3,66 euro. Natuurlijk kan dit tarief voor verenigingen best nog substantieel zijn. Met vijftig leden praat je toch over tweehonderd euro per jaar. Het is dus wel belangrijk dat je die kosten voor bladmuziek elk jaar begroot en wellicht in de contributie opneemt. Zo lever je als vereniging een belangrijke bijdrage aan toekomstbestendigheid van de sector.

“De FEMU doet voortreffelijk werk om er voor te zorgen dat de componisten een eerlijke compensatie krijgen voor gemiste inkomsten als hun

werk wordt gekopieerd of uitgeleend via bibliotheken.”
Johan de Meij, componist & arrangeur

Hoe kan ik het als vereniging goed regelen?

Veel orkesten hebben hun verantwoordelijkheid al genomen en zijn bij de FEMU aangemeld. Maakt jouw orkest ook gebruik van (digitale) kopieën en wil je hier op een legale manier gebruik van (blijven) maken? Meld je dan voor de licentie ‘additioneel kopiëren’ aan via www.femu.nl of mail voor meer informatie naar secretariaat@femu.nl.

Tekst: Yvonne Smit namens FEMU